

Priloga 1

PROGRAM STROKOVNEGA USPOSABLJANJA IN PREVERJANJA ZNANJA VODOVARSTVENIH NADZORNIKOV

I.

Na spletni strani ministrstva, pristojnega za vode, so dostopni veljavni predpisi s področja voda in varstva okolja, ki so pomembni za izvajanje vodovarstvenega nadzora, in sicer:

- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02 – ZGO-1, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1 in 57/08) in na njegovi podlagi izdani podzakonski predpisi:
http://www.mop.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/veljavni_predpisi/zakon_o_vodah/
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08 in 108/09) in na njegovi podlagi izdani podzakonski predpisi s področja voda:
http://www.mop.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/veljavni_predpisi/zakon_o_varstvu_okolja/varstvo_voda/

II.

Program strokovnega usposabljanja in preverjanja znanja vodovarstvenih nadzornikov obsega tri sklope, ki obsegajo praktični in teoretični del:

- 1. sklop – vodarski del
- 2. sklop – splošni del
- 3. sklop – prekrškovni del

1. SKLOP – VODARSKI DEL:

1. poznavanje vodnega režima: povodja, porečja, hidrografska mreža vodotokov, hudourniki in nižinski vodotoki
2. vodni krog
3. osnove hidrologije: meritve količin voda, terenske meritve, obdelava podatkov, visoke in nizke vode
4. osnove hidravlike: načini izračuna pretokov in drugih hidravličnih pretokov
5. osnove hidrotehnike: vodne zgradbe, regulacije, negradbeni ukrepi, protipoplavni ukrepi
6. vzdrževanje vodne infrastrukture, vodnih in priobalnih zemljišč: redno vzdrževanje, investicijsko vzdrževanje, vzdrževanje v javno korist
7. postopki umeščanja vodne infrastrukture v prostor: prostorski akti države in občine, projektna dokumentacija

Informativni cilj: Spremljanje stanja voda, vodnega režima, vodne infrastrukture ter vodnih in priobalnih zemljišč ter morebitnih onesnaženj voda, vodnih ter priobalnih zemljišč s periodičnimi ogledi

Formativni cilji:

- oceni stanje voda z vidika zaznavanja prisotnosti kemijskih snovi ali drugih pojavov v vodi (smrad, barva, pene, ...),
- oceni stanje vodnega režima, zlasti hidrološke, hidravlične in hidromorfološke lastnosti površinske vode na določenem območju in v določenem času,
- oceni stanje vodne infrastrukture,
- v primeru ugotavljanja odstopanj glede stanja voda mora imeti sposobnosti zaznavanja prisotnosti kemijskih snovi ali drugih pojavov v vodi,

- za ugotavljanje odstopanj glede stanja vodnega režima mora:
 - poznati sklop naravnih ali po človeku povzročenih hidroloških, hidravličnih in hidromorfoloških lastnosti površinskih voda na določenem območju in v določenem času,
 - prepoznati posledice, ki lahko nastanejo zaradi posegov in njihov vpliv na stanje površinske vode,
- za ugotavljanje odstopanj glede stanja vodne infrastrukture mora:
 - poznati vrste vodne infrastrukture, njihove sestavne dele in namen,
 - poznati osnove tehnične gradnje in vegetativnih zavarovanj,
 - poznati vrste poškodb na vodni infrastrukturi in njihov vpliv na stabilnost,
 - prepoznati vidne poškodbe, ki vplivajo na stabilnost in trajnost objekta vodne infrastrukture,
- za ugotavljanje odstopanj glede stanja vodnih in priobalnih zemljišč mora:
 - za površinske vode poznati razvrstitev v 1. ali 2. red,
 - poznati obseg vodnega zemljišča,
 - poznati obseg priobalnega zemljišča,
 - poznati naravno in grajeno vodno javno dobro,
 - poznati vrste poškodb na vodnih in priobalnih zemljiščih,
 - prepoznati vidne in skrite poškodbe na vodnih in priobalnih zemljiščih,
- prepozna nevarnost ob pojavu poškodb zaradi nastopa visokih voda, hudourniških izbruhov in morebitnega nenadnega onesnaženja.

Informativni cilj: Izdelava poročila o ogledu stanja voda, vodnega režima, objekta vodne infrastrukture ter vodnih in priobalnih zemljišč

Formativni cilj:

- obvlada delo z računalnikom, fotoaparatom, kamero, GPS,
- obvlada postopek pridobivanja potrebnih podatkov iz podatkovnih slojev preko internetnih povezav,
- zna uporabljati dokumentacijo v obliki načrtov, tehničnih skic,
- pozna osnove tehnične gradnje in vegetativnih zavarovanj,
- pozna načine sanacij poškodb na vodni infrastrukturi ter na vodnih in priobalnih zemljiščih oziroma pozna načine sanacije v primeru morebitnega onesnaženja.

Informativni cilj: Obveščanje pristojne službe o nujnosti ukrepanja

Formativni cilj:

- presodi, kdaj je potrebno ukrepanje,
- pozna pristojne službe, ki morajo ukrepati,
- obvesti pristojne o nujnosti ukrepanja.

2. SKLOP – SPLOŠNI DEL:

Teoretični del – obsega poznavanje predpisov s področja voda in okolja

- 1.1. sistem in organiziranost upravljanja z vodami
- 1.2. temeljna načela upravljanja voda
- 1.3. poglobitveni predpisi, ki urejajo področje voda
- 1.4. vsebina upravljanja z vodami: varstvo voda, urejanje voda in odločanje o rabi voda
 - 1.4.1. temeljne določbe
 - 1.4.2. vsebina upravljanja z vodami (naloge države in lokalnih skupnosti, dajatve za obremenjevanje voda, posegi v vode, vodna in priobalna zemljišča, osnovni pojmi)
 - 1.4.3. razvrščanje voda (delitev voda, vodno zemljišče, pravni režim vodnega in morskega dobra, pravni režim naravnega in grajenega vodnega dobra, spremembe vodnega zemljišča)
 - 1.4.4. omejitve in odvzem lastninske pravice na vodnih, priobalnih in drugih zemljiščih (posegi na vodno in priobalno zemljišče, omejitve - povezane s splošno rabo)

- 1.4.5. vodni objekti in naprave (pojem, vodna infrastruktura, nastanek in prenehanje statusa vodne infrastrukture, pravni režim vodne infrastrukture)
- 1.5. upravljanje z vodami
 - 1.5.1. teritorialne podlage za upravljanje z vodami
 - 1.5.2. nacionalni program upravljanja z vodami
 - 1.5.3. načrti upravljanja z vodami
- 1.6. varstvo voda
 - 1.6.1. osnove varstva voda po zakonu, ki ureja varstvo okolja
 - 1.6.2. posebne prepovedi in omejitve, ki jih določa zakon, ki ureja vode
 - 1.6.3. ekološko sprejemljivi pretok
 - 1.6.4. odvzemanje naplavin
 - 1.6.5. varstvena območja (vodovarstvena območja, varstvena območja kopalnih in površinskih voda)
- 1.7. urejanje voda
 - 1.7.1. ohranjanje in uravnavanje vodnih količin
 - 1.7.2. varstvo pred škodljivim delovanjem voda
 - 1.7.2.1. ogrožena območja (poplavno, erozijsko, plazljivo in plazovito območje)
 - 1.7.3. vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč
- 1.8. splošna in posebna raba vodnega in morskega dobra
 - 1.8.1. pojem, pravni režim, vodno dovoljenje, koncesija
- 1.9. vodno soglasje
- 1.10. vodna knjiga in vodni kataster
- 1.11. javne službe urejanja voda
- 1.12. nadzor
 - 1.12.1. inšpekcijski nadzor
 - 1.12.2. rečna in morska nadzorna služba
- 1.13. kazenske določbe (pojem)

Informativni cilj: Ravnanje v skladu s predpisi pri izvajanju nalog in pooblastil vodovarstvenega nadzornika

Formativni cilj:

- upošteva hierarhijo predpisov (ustava, zakon, podzakonski predpisi) in pozna določbe Zakona o vodah in Zakona o varstvu okolja ter podzakonskih aktov, izdanih na njuni podlagi,
- opravlja naloge in dela, ki so opredeljena v Zakonu o vodah in v internem aktu organizacije, v kateri je zaposlen,
- pozna pomen, naloge in pristojnosti ter vlogo vodovarstvenih nadzornikov,
- pozna prekrške in kazniva dejanja, ki se nanašajo na vode in okolje,
- pozna pristojne inšpekcijske službe ter razmejitve med inšpekcijskim in vodovarstvenim nadzorom,
- pozna način sodelovanja med občinskim redarstvom, policijo, gasilci, reševalno službo ter inšpekcijskimi službami ter Centrom za obveščanje pri Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje,
- komunicira s pristojnimi službami,
- opazuje stanje voda ter vodnih in priobalnih zemljišč s periodičnimi ogledi,
- preverja ustreznost izvajanja vodnih pravic,
- preverja ustreznost ravnanja pri odvzemanju naplavin,
- preverja ustreznost izvajanja posegov na vodah, vodnih in priobalnih zemljiščih,
- opozarja na ustrezna ravnanja,
- opozarja storilce prekrškov,
- pomaga pri odpravi posledic prekrška,
- izdaja plačilne naloge.

3. SKLOP – PREKRŠKOVNI DEL:

- 1.1. nadzor
 - 1.1.1. inšpekcijski nadzor
 - 1.1.2. vodovarstveni nadzor
 - 1.1.2.1. naloge vodovarstvenega nadzora
 - 1.1.2.2. pooblastila vodovarstvenih nadzornikov
 - 1.1.2.3. pogoji za vodovarstvene nadzornike
 - 1.1.2.4. prostovoljni nadzorniki
- 1.2. kazenske določbe po zakonu, ki ureja vode
 - 1.2.1. višina globe, izrekanje globe v hitrem postopku
 - 1.2.2. pristojnosti inšpektorja in vodovarstvenega nadzornika
 - 1.2.3. zaseg predmetov
- 1.3. prekrški, ki jih nadzira vodovarstveni nadzornik po zakonu, ki ureja vode, in podzakonskih predpisih, ki so izdani na njegovi podlagi.

Informativni cilj: Prepoznavanje kršitev, ki so v pristojnosti vodovarstvenega nadzora

Formativni cilji:

Pozna predpise s področja voda, ki se nanašajo na kršitve:

- določb glede splošne rabe voda,
- določb glede prostega prehoda do vodnega ali morskega dobra,
- prepozna, kdaj je raba vode iz naravnih vodnih zbiralnikov, ki imajo stalen ali občasen pritok ali odtok celinskih ali podzemnih voda, taka, da se bi lahko poslabšalo njihovo ekološko ali kemijsko stanje,
- prepovedi gnojenja ali uporabe sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih,
- prepovedi pranja vozil ali drugih strojev in naprav v površinskih vodah ali na vodnih in priobalnih zemljiščih,
- prepovedi izlivanja, odlaganja ali odmetavanja v vode snovi ali predmetov, ki lahko ogrožajo življenje in zdravje ljudi, vodnih in obvodnih organizmov, ovirajo pretok voda ali ogrožajo vodne objekte in naprave oziroma odlaganja odpadkov,
- prepovedi odlaganja ali pretovarjanja nevarnih snovi, odkopnih materialov ali odlaganja odpadkov,
- prepozna kršitve prepovedi in omejitev vodovarstvenega režima, varstvenega režima kopalnih voda ali varstvenega režima na površinskih vodah,
- prepozna splošne kršitve prepovedanih dejavnosti ali posegov v prostor na vodnem ali priobalnem zemljišču, ki bi lahko ogrožali stabilnost teh zemljišč, zmanjšali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin ali plavja ali onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov,
- prepovedi in omejitev na območju, ogroženem zaradi poplav, plazov ali erozije,
- dolžnosti lastnika vodnega ali priobalnega zemljišča,
- predpisanega načina in pogojev rabe vodnega ali morskega dobra za plovbo,
- rabe vode brez vodnega dovoljenja ali koncesije,
- ravnanja v nasprotju s pogoji, načinom ali obsegom vodne pravice, za katerega je bila pridobljena,
- glede odvzemanja naplavin,
- prepovedi posegov v vodo brez vodnega soglasja ali v nasprotju z njim in
- prepozna druge prekrške po Zakonu o vodah.

Izvaja zakon, ki ureja prekrške, in v tem okviru zlasti:

- ugotavlja prekrške in kršitelje,
- izreka opozorila za prekrške,
- izdaja obvestila o prekršku,
- izdaja plačilni nalog,
- napiše predlog za uvedbo prekrškovnega postopka pristojnemu prekrškovnemu organu,
- zavaruje sledove in predmete prekrška,
- izda sklep o začasnem odvzemu listine osebnega dokumenta ali premičnih stvari za zavarovanje plačila globe,
- opravlja razgovore s kršitelji in pričami,
- dokumentira kršitve s tehničnimi sredstvi,
- uporablja predpisane evidence in
- varuje osebne in druge podatke.

Pozna zakon, ki ureja splošni upravni postopek, in v tem okviru zlasti:

- temeljna načela,
- pristojnosti za odločanje v upravnem postopku,
- stranka in njeno zastopanje v postopku,
- jezik v postopku,
- občejanje organov in strank v upravnem postopku,
- vročanje spisov v upravnem postopku,
- roki in naroki ter vrnitev v prejšnje stanje,
- vzdrževanje reda v upravnem postopku,
- stroški upravnega postopka,
- začetek upravnega postopka in zahtevki strank (začetek upravnega postopka, preizkus zahteve in njeno zavrženje, sprememba zahtevka, umik zahtevka, poravnava),
- postopek do izdaje odločbe (ugotavljanje dejstev in okoliščin, vstop v postopek, varstvo pravic stranke, skrajšani ugotovitveni postopek, poseben ugotovitveni postopek, ustna obravnava),
- dokazovanje,
- odločba in sklep,
- pritožba,
- izvršba,
- nadzor nad izvajanjem zakona in
- izredna pravna sredstva.

Informativni cilj: Sodelovanje s pristojnimi inšpekcijskimi službami, prijavljanje nedovoljenih ravnanj, obveščanje policije o sumu storitve kaznivega dejanja

Formativni cilji:

- obvešča pristojne inšpekcije o ugotovljenih nepravilnostih,
- obvlada miren in spoštljiv način komunikacije s konfliktnimi strankami,
- obvesti policijo o sumu kaznivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti,
- zavaruje kraj storitve kaznivega dejanja.